

Překlad jako metoda cizojazyčné výuky

Recenze cvičebnice *Němčina 500 vět k překladu*

Ing. Mgr. Magda Uxová, DiS.

PODHAJSKÁ Eva *Němčina 500 vět k překladu – cvičebnice pro pokročilé*. Praha: Grada Publishing 2018. ISBN 978-80-271-0666-0.

V době své povinné i nepovinné školní docházky jsem se musela – a někdy i chtěla – účastnit vyučování několika jazyků: ruštiny, angličtiny a němčiny. Učili mne učitelky i učitelé, na jejichž jména se již nepamatuji a ani jejich tváře si nevybavuji. Kdybych je potkala, nejspíš bych je dnes nepoznala, i když to vlastně není tak dlouho. Vždyť teprve před pár lety jsem dokončila svá vysokoškolská studia. Na jednu učitelku cizího jazyka si však pamatuji dobře. Studovala jsem bakalářský program na SVŠES, když přišla nová vyučující němčiny. Nadšení jsme zrovna nebyli, zvykat si na někoho nového je vždycky obtížné. Nicméně jsme byli tentokrát docela mile překvapeni. Paní Podhajská je skutečná odbornice, která nás vedla k vyjadřování v německém jazyce, takže jsme před zkouškou byli schopni bez problémů se dorozumět o základních, a někdy i méně základních, věcech. Při výuce používala i překladová cvičení. Vět na překlad nám zadávala tak akorát, aby nás neodradila. Postupem času mě tato cvičení začala opravdu bavit. Postupně jsem se seznamovala s tím, „proč je to právě tak“, co je v českém a německém jazyce shodné, co podobné a co je úplně jiné. Lépe jsem si jazykové prostředky pak také pamatovala a získala jsem větší jistotu v jejich používání. Chtěla jsem vědět, „kde je pes zakopán“, německy, „wo der Hund begraben liegt“, a zeptala jsem se proto vyučující, proč to prostě s překladem funguje. Půjčila mi svou disertaci a navedla mne, co si mám přečíst. Pro toto pojednání jsem z této disertace vybrala několik myšlenek. Rozlišujeme několik druhů překladu, v rámci výuky jde „o překlad jako formu cvičení pro nácvik jazykových prostředků a řečových dovedností.“ s. 43 Existují důvody proti překladu i pro něj. Z těch pro vybírám následující:

- „a. Překlad umožňuje nahlédnout do různých struktur mateřského i cizího jazyka. Tím se upevňuje uvědomění studujícího o daných rozdílech a shodách a poskytuje se pomoc těm typům žáků, kteří potřebují porozumět systému jazyka.
- b. Překlad podporuje uvědomělost při tvorbě jazykových projevů, a tím kultivovanost nejen v cizím, ale též v mateřském jazyce.
- c. Překlad působí svou komplexností proti izolovanosti jednotlivých řečových dovedností.
- d. Překlad podporuje porozumění textu.
- e. Překlad je vhodný ke kontrole porozumění čteného.
- f. Překlad podporuje výběr správného ekvivalentu v cizím i mateřském jazyce, podporuje výrazovou jemnost.
- g. Mimo vyučování je překlad přirozenou a samozřejmou součástí komunikativní činnosti v cizím jazyce.“ s. 45–46

Právě pro tyto své zkušenosti jsem sáhla po knížce, která brzy vyjde. Jde o v záhlaví uvedenou cvičebnici překladu, jejíž autorkou je právě vyučující, kterou jsem si zapamatovala. Příručka obsahuje 507 českých vět určených k překladu do německého jazyka. Věty jsou

roztríděny podle gramatických kritérií, v první části podle slovních druhů, v druhé pak podle druhů vět. Protože (jak autorka sama uvádí) je překlad záležitostí syntetickou, najdeme v jednotlivých kapitolách i jiné jazykové prostředky k procvičení, než je uvedeno v názvu kapitoly. V poslední části se nachází klíč – překlady českých vět do němčiny. Někdy zde objevíme několik možných variant. Autorka nabízí uživatelům možnost zaslání případných dotazů a připomínek e-mailovou cestou, což je pro práci se stále se vyvíjejícím jazykem povzbuzující. Na všechny dotazy slibuje odpověď a na připomínky reakci. Obojí pak zamýšlí otisknout v dalším vydání. Po prvním prostudování této zajímavé knihy musím přiznat, že se na práci s ní těším. Knihu doporučuji všem pokročilejším uživatelům německého jazyka s vůlí dále se vzdělávat. Kniha vychází počátkem roku 2018 a já jsem ráda, že jsem se s ní mohla seznámit ještě před jejím vydáním.

Zdroj: [1] PODHAJSKÁ, E. K výzkumu vlivu interference na osvojování německého jazyka českými rodilými mluvčími (školitel: doc. Kouřimská), rok 2004, obhájena na PedF 12. 1. 2004